

Erich Stauder v City of Ulm – Sozialam („kupónové máslo“)

Rozsudek ze dne 12 listopadu 1969. Case 29-69.

Rozhodnutí Komise č. 69/71/EEC adresované členským státům umožňovalo prodej přebytků v produkci másla na společném trhu za zvýhodněné ceny určitým sociálně potřebným jednotlivcům. Cílem bylo podpořit prodej másla a zbavit se nadbytečných zásob. Aby tato podpora dosáhla skutečně k potřebným a nebyla zneužívána, stanovilo uvedené rozhodnutí okruh podmínek, které musely být splněny pro to, aby příjemce mohl slevy využít. Máslo tak mělo být prodáváno oproti kupónům. Německý překlad se v této souvislosti lišil od dalších jazykových verzích. Dle německého překladu totiž měly *kupóny indikovat jméno oprávněného*, zatímco ostatní verze stanovily pouze, že se *kupón bude vztahovat k oprávněnému*.

Pan Erich Stauder byl s organizací prodeje másla nespokojen a rozhodl se bránit soudní cestou. Nelíbilo se mu, že není dostatečným způsobem zajištěna ochrana jeho osobních údajů. Lístky uvádějící jeho jméno ležely v pokladnách supermarketů a okruh osob, které se mohly seznámit se skutečností, že pan Stauder „nemá na máslo“ byl velmi široký.

- Je skutečnost, že rozhodnutí Komise podmiňuje prodej másla za sníženou cenu tím, že bude prodejcem bude známo jméno sociálně potřebného oprávněného, v souladu s obecnými principy práva ES?
- Jak je řešena situace, kdy je jeden z překladů práva ES obsahově odlišný od ostatních jazykových mutací?

Judikát „Nordsee“

Nordsee Deutsche Hochseefischerei GmbH v Reederei Mond Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG and Reederei Friedrich Busse Hochseefischerei Nordstern AG & Co. KG.

Rozsudek ze dne 23 března 1982. Case 102/81

Tři německé loďařské společnosti společně realizovaly stavbu 13 rybářských. Lodě byly stavěny s finanční podporou z Evropského zemědělského řídicího a garančního fondu). Jelikož tyto podniky zjistily, že podpora nebude vyplacena na všechny lodě, uzavřely dohodu na základě níž měla být získaná podpora rovnoměrně rozdělena na každou postavenou loď. Z podaných 9 žádostí však byly Komisí 3 z nejrůznějších důvodů zamítnuty. Jedna ze společností – Nordsee – postavila lodí 6, zatímco zbývající pouze po 3. Proto Nordsee v souladu s jejich smlouvou požadovala po druhé ze společností, aby ji byla vyplacena sjednaná částka. Ta platbu odmítla s tím, že dohoda kterou uzavřeli je v rozporu s právem ES.

Smlouva obsahovala rozhodčí doložku. Na jejím základě podala jedna ze tří společností návrh na zahájení rozhodčího řízení. Dle německého práva postupují rozhodci podle německých procesních norem, rozhodčí nález je rozhodnutím konečným a je exekučním titulem.

Rozhodce se byl toho názoru, že zodpovězení otázky zda je daná smlouva platná podle německého práva bude záležet na tom, zda takovéto rozdělení dotací nevede k protiprávnosti dle komunitárního práva. Obrátil se proto s předběžnou otázkou na ESD.

- Které orgány jsou oprávněny položit předběžnou otázku? Kde je tato problematika upravena?
- Definuji pojem „soud“ resp. „soudní orgán“.
- Lze považovat rozhodčí soud za soudní orgán? Může se tedy rozhodce obrátit s předběžnou otázkou na ESD. Uveď důvody pro i proti.

Srl CILFIT and Lanificio di Gavardo SpA v Ministry of Health

(Case 283/81 z 6.10.1982)

Dovoz vlny do Itálie podléhal zdravotním inspekcím, za něž byly vybírány poplatky. Italským dovozčům vlny se tato praxe nelíbila a kritizovali zákon, který zdravotní inspekce přikazoval s tím, že cla a podobná opatření uplatňovaná na dovážené živočišné produkty jsou právem ES (nařízením č. 827/68 o společné organizaci trhů ze zemědělskými produkty uvedenými v II. dodatku Smlouvy) zakázána. Žalovali proto italský stát o vrácení zaplacených poplatků. Naproti tomu Ministerstvo zdravotnictví argumentovalo, že vlna není v II. dodatku Smlouvy zahrnuta a proto nepodléhá zmiňované směrnici. Z tohoto důvodu není dle italského ministerstva zdravotnictví nezbytné se na ESD s předběžnou otázkou obracet, komunitární ustanovení je natolik jasné, že zde nejsou a ani nemohou vzniknout jakékoliv interpretační obtíže. Naproti tomu žalující společnosti trvaly na vznesení předběžné otázky, neboť celá věc byla řešena před Nejvyšším soudem (CORTE SUPREMA DI CASSAZIONE) a tudíž proti rozhodnutí tohoto soudu nebylo opravných prostředků, byly tak splněny podmínky čl. 177 SES.

Z tohoto důvodu se poslední italská instance otázala ESD, jestli je povinna položit předběžnou otázku dle čl. 177 odst. 3 SES i v případě, kdy je komunitární právo zřejmé a nejsou zde pochyby o jeho interpretaci.

otázky:

- kdo je aktivně legitimován položit předběžnou otázku k ESD?
- za jakých okolností je národní soud povinen předběžnou otázku k ESD položit? Kdy naopak nemusí?
- má strana právní nárok na to, aby se soud obrátil k ESD s předb. otázkou?
- Jaká je sankce za nepředložení otázky?
- Proč byl institut předběžných otázek zaveden?

M. H. Marshall v Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority (Teaching)

(Case 152/84 z 26 února 1986)

oblast – bezprostřední účinek směrnice, rovnost zacházení s muži a ženami

Paní Marshallová (nar. 4.2.1918) byla zaměstnankyní odpůrce (zdravotní úřad v South-West Hampshire – dále jen „zdravotní úřad“), a to v době od června 1966 do 31.3.1980 (byla tedy státní zaměstnankyní). Zhruba 4 týdny předtím, než dovršila 62 rok života byla zaměstnavatelem propuštěna, přestože trvala na dalším zaměstnávání své osoby až do 65 let věku. Důvodem pro její propuštění byla pouze a jen skutečnost, že přesáhla hranici důchodového věku a vnitřní předpisy omezovaly pracovní smlouvy k datu vzniku nároku na důchod.

Nutno podotknout, že vzhledem k tehdejší úpravě důchodového systému nejednal zaměstnavatel v rozporu s britským právem. Diskriminace dle pohlaví sice byla zakázána British Sex Discrimination Act z roku 1975, avšak tento předpis ze své působnosti vylučoval mj. problematiku odchodu do důchodu. Dle názoru paní Marshallové byl tento zákon v rozporu se směrnicí 76/207 o rovném zacházení, která sice byla Velkou Británií

implementována, avšak s tím, že ustanovení o rozdílném odchodu do důchodu zůstalo zachováno.

Paní Marshallová se tedy obrátila na soud a odvolací soud položil k ESD předběžnou otázku.

Odpovězte na tyto otázky:

- Směrnice – jaký je její účel, kdo je jejím adresátem, kde je právně zakotvena, čím se liší od nařízení?
- v jakém vzájemném vztahu jsou směrnice o rovném zacházení a British Sex Discrimination Act?
- může se jednotlivec dovolat ustanovení směrnice, pokud ano, jaké podmínky by musely být splněny?
- Je vůbec přípustné, aby se paní Marshallová dovolávala účinku směrnice vůči svému zaměstnavateli, tedy jednotlivci? Pokus se svůj názor odůvodnit.

Marleasing SA v La Comercial Internacional de Alimentacion SA (Case C-106/89 z 13.11.1990)

oblast – nepřímý účinek

Společnost La Comercial Internacional de Alimentacion SA byla založena jako společnost s ručením omezeným společností Barviesa a 3 dalšími osobami. Fakticky tím došlo k převedení aktiv ze společnosti Barviesa a poškození jejich věřitelů. Společnost Marleasing (jeden z věřitelů) se proto soudní cestou domáhala vyslovení neplatnosti zakládací smlouvy, kterou byla La Com. založena. Argumentovala v souladu se španělským občanským zákoníkem, že pro její založení chyběl právní důvod resp. byl nezákonný. La Com. se ohradila, že směrnice č. 68/158, která upravuje obchodní společnosti na komunitární úrovni a taxativně vyjmenovává důvody neplatnosti takovýto důvod (tedy absenci kauzy, resp. její protiprávnost) nezná.

Podstatné je, že se Marleasing odvolával na platné ustanovení španělského občanského zákoníku (čl. 1261 a 1275). Samotná směrnice 68/158 Španělskem implementována nebyla, Španělsko tedy bylo v prodlení s jejím přenesením do národního právního řádu.

Španělský soud se proto obrátil na ESD s předběžnou otázkou.

otázky:

- lze přiznat řádně a včas neprovedené směrnici č. 68/158 přímý účinek?
- Pokud ano, znamená to, že se neuplatní ustanovení španělského OZ, tedy že nebude možné vyslovit neplatnost založení La Com. proto, že zmiňovaná směrnice nezná jiné než v ní uvedené důvody prohlášení neplatnosti společnosti? Nebo se uplatní pouze španělský OZ – odůvodni.
- jaký význam má směrnice pro interpretaci národního práva – je schopna ji ovlivnit? Pokud ano, použije se i na národní právní předpisy, které byly přijaty před tím, než byla příslušná směrnice přijata?